

MÜMAD1883+ ve STKAM iş birliği ile;

Sürdürülebilirlik ve **Yeşil Dönüşümde Kadın** **Webinarı**

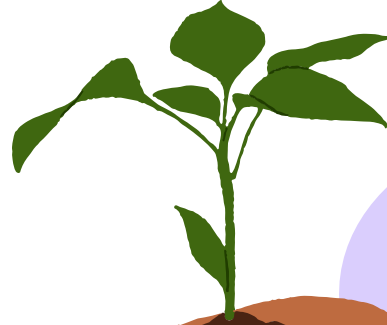
Ö Z E T B Ü L T E N

Tarih:7 Mart 2024

Saat:14:30-15:30

[marmara_stkam](#)

stkam@marmara.edu.tr

stkam.marmara.edu.tr

**Sivil Toplum Kuruluşları
Uygulama ve Araştırma Merkezi**

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı - Marmara Üniversitesi STKAM Müdürü

Bildiğiniz üzere son yıllarda tüm ülkelerin ajandasının ilk sırasında iklim değişikliği ile mücadele yer alıyor. Dünya Ekonomi Forumu'nun 2024 Yılı Küresel Riskler Raporu'nda 10 yılda karşılaşılabilecek en büyük riskler sıralamasında iklim değişikliğinden kaynaklanan riskler yine ön sıralarda. Ve söz konusu riskler en çok kırılgan grupları etkileyecek. Kırılgan grupların başında ise kadınlar geliyor. Kadınların iklim değişikliğinden etkilendiği kadar iklim değişikliği ile mücadelede ve yeşil dönüşümde rollerinin önem kazanması da söz konusu. Sizce bu süreçte yapılması gerekenler nedir? Kalkınma ve Yatırım Bankası olarak bu konuyla ilgili çalışmalarınız nelerdir?

Seçil Yıldız - Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Genel Müdür Yardımcısı

İklim değişikliği ile mücadelede eğitim ve farkındalık kritik bir rol üstlenecek. Bu noktada verilen eğitimler ile kadınların iklim değişikliği ile mücadelede, acil durum müdahalelerinde etkin rol oynaması büyük önem taşıyor.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası bir kalkınma finansmanı kuruluşu olarak Türkiye'nin yeşil dönüşümünde ve firmaların sürdürülebilir dönüşümünün gerçekleştirilmesinde öncü bir rol üstleniyor. Banka'nın şu anda vermekte olduğu kredilerin %87'si Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları temalı kredilerden oluşmakta. Yenilenebilir enerji, atık yönetimi ve sürdürülebilirlik gibi konulardaki projelere yoğunlaşıyor.

Banka'nın bu kapsamdaki uygulamaları yalnızca krediler ile de sınırlı değil. Aynı zamanda kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik önemli uygulamaları bulunuyor. Bu doğrultuda kadın istihdamına son derece önem veriliyor ve örneğin halihazırda Banka'daki genel müdür yardımcılarının %50'si kadın. Sürdürülebilir insan kaynaklarını benimseyen ilk kurumumuz ve kadın-erkek eşitliğinin yalnızca kurum içinde değil aynı zamanda verdiğimiz krediler ve diğer enstrümanlar aracılığı ile şirketlerde de sağlanmasını teşvik ediyoruz. Bu amaçla, tüm kredi finansman süreçlerinde şirketlerden kadın istihdamına ilişkin bilgiler istiyoruz ve kadın istihdamının düşük olduğu şirketlerde kredi süreci boyunca bu doğrultuda ilerleme kaydedilmesi sağlıyoruz. Bu anlamda finans kuruluşlarının tanımının değişeceğini düşünüyorum.

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı

Yeşil Dönüşüm özellikle Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte, yeşil büyüme stratejisi, yeşil toparlanma olarak da anlandırılmaya başlandı. Sadece sürdürülebilir gezegeni değil, kaynak kullanımından ayrılan rekabetçi bir ekonomiyi ve kırılgan grupların aleyhine gelişebilecek eşitsizliklere karşı adil dönüşümü de ifade ediyor.

Yeşil dönüşüm süreci çevresel politikaların ötesine geçen ve ekonominin her alanını etkileyen politikaların hayata geçirilmesi anlamına geliyor. Bu dönüşümün tüm boyutlarından; ekonomi ve iş gücü piyasalarındaki, özellikle kadın işgücü üzerindeki mevcut ve beklenen etkilerinden bahsedebilir misiniz?

Bahar Güçlü

T.C. Ticaret Bakanlığı, AB ve Uluslararası İlişkiler Genel Müdürlüğü, Genel Müdür Yardımcısı

Paris Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı iklim değişikliği ile mücadele sürecine önemli bir ivme kazandırdı. Bu süreç yalnızca ulusal ekonomileri etkilemedi, uluslararası ticarete sınırda karbon düzenlemesi, ürünlere döngüsellik ve sürdürülebilirlik kurallarının getirilmesi gibi değişiklikler bu dönüşüm sürecinin uluslararası düzeyde önemli etkiler yarattığını gösterdi. Bu yeni dönemde ekonomik dönüşüm süreci kalkınma süreciyle oldukça bağlantılı. Ülkeler arasında yeni dönemin katma değerli ürünlerini üretme yarışı söz konusu. Net sıfır emisyon hedefine giden yolda yenilenebilir enerji, elektrikli araçlar gibi yüksek katma değerli ürünlerin üretilmesinde bir teknoloji yarışı var.

Yeşil dönüşümün sağlayacağı yeni iş modelleri ve ilave istihdam söz konusu. Uluslararası Enerji Ajansı'nın 2023 Raporu'na göre; temiz enerji teknolojilerinde 2030'a kadar dünya genelinde 30 milyon yeni istihdam yaratılırken, fosil yakıtlarla ilgili sektörlerde 13 milyonluk istihdam kaybı bekleniyor. Dolayısıyla bu sürecin 17 milyonluk net istihdam artışına rağmen adil geçişin yapılabilmesini sağlayacak bir dönüşüm olması gerekiyor. Bugün ise işgücünde yer alan 8 çalışandan sadece 1 tanesi yeşil dönüşümün gerektirdiği becerilere sahip. Bu kapsamda eğitim sisteminin geleceğin işlerine yönelik dönüşümü ve mesleki beceri kazanımı kritik bir öneme sahip.

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı

TÜİK' in 2023 Mayıs verilerine göre ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı % 35, yönetici pozisyonundaki kadın oranı % 20, kadın girişimci oranı % 14. ABD de her iki kişiden biri, Avrupa'da her üç kişiden biri, Türkiye'de ise her yedi kişiden biri kadın girişimci. Bütün bu veriler bizi toplumsal cinsiyet eşitsizliği meselesine götürüyor. Kadınların kaynaklara, hizmetlere ve haklara erişim engellerinin olmasının ardındaki en önemli faktör olarak karşımıza çıkıyor.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın istihdamının sürdürülebilirlik konusundaki yeri nedir? Sürdürülebilirliğe geniş baktığımızda çevresel olduğu kadar, ekonomik, sosyal ve yönetimsel boyutları da öne çıkıyor. Bu bağlamda bu konular şirketler nezdinde neden önemli sizden dinleyebilir miyiz?

Ebru Dildar Edin - İş Dünyası Ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

BM Kadın Platformu'nun son Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İlerleme Raporu'nda cinsiyet eşitliğini gerçekleştirmek için acil ve kararlı eylemlerin gerektiğinin altı çiziliyor. 2030 yılına gelindiğinde 340 milyondan fazla kadın ve kız çocuğunun yoksulluk içinde yaşayacağı ön görülüyor.

Cinsiyet eşitliği şirketlerin sürdürülebilir finansmana erişiminde bir avantaj sağlıyor. Şirketlerin bu konuda sorumluluğu var. Kadın-erkek eşitliği yalnızca bu tür avantajlar elde etmek için değil, aynı zamanda insan haklarını temin etmek için de önemli. Bu noktada yeşil ve dijital dönüşümün bir arada olduğu ikiz dönüşüm ve bunlara toplumsal dönüşümün de eklenmesiyle ortaya çıkan üçüz dönüşüm önem kazanıyor. Sürdürülebilir kalkınma ancak üçüz dönüşümle mümkün olabilir. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Avrupa Endüstrisi'nin güçlü olmasının nedenini insanların fikirleri, yetenekleri ve girişimci ruhları ile açıklamıştı. İnsana insan olarak yaklaşp cinsiyetlerden bağımsız aklı sağduyusu ve yetenekleri ile bakmayı öğrenmemiz gerekiyor.

Sabancı Üniversitesi'nin hazırladığı Yönetim Kurulunda Kadın Türkiye Raporu'na göre, 2022 yılında, Türkiye'de yönetim kurullarının tamamını erkeklerin oluşturduğu şirketlerin oranı %34.6 iken, yönetim kurullarında kadın oranı sadece %17,5. AB 2026 itibari ile yönetim kurullarında kadınların oranınının 1/3 olmasını hedefliyor. Bizim de bunun gibi somut adımlara ihtiyacımız var. Ülkemizde birçok kamu kurumunda kadın yönetim kurulu üyesi bulunmuyor. 28. Dönem Parlamentosu'nda kadın vekillerin oranı %20,1. 2007'de bu oran %9.1'di. Bakanlar kurulunda ise sadece bir kadın bakan bulunuyor. Kadınların yönetici pozisyonlarda ve siyasette daha çok yer alması gerekiyor. Türkiye'deki kadınların işgücüne katılımı %35.6 iken OECD ortalaması %66.7 di.

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı

Kadınların çevre politikaları ve sürdürülebilir kalkınma stratejilerindeki rolü her geçen gün artmakta. Türkiye'nin kalkınma kuruluşu olarak bu konudaki bakış açınız ve düşünceleriniz nelerdir?

Seçil Yıldız

Fırsat eşitliğinde özellikle kadın istihdamına odaklanarak sürdürülebilir kalkınmanın işgücü piyasasında daha fazla kadının yer almasıyla mümkün olacağına inanıyoruz. Dünya Bankası tarafından desteklenen "Kayıtlı İstihdam Yaratma Projesi" ve "Acil Durum Şirket Desteği Kredileri" kadınları da kapsayan KOBİ'lere öncelik tanıyan bir yaklaşımı benimsedi.Kaynak verimliliği konusunda kadınların eğitilmesi çok kritik bir konu çünkü bu kaynakların kullanımından öncelikli olarak kadınlar etkileniyorlar. Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik olarak kadın liderliği, yetenek geliştirme, finansal destek, kadınların çevre konularında bilincinin artırılması, kaynak verimliliği ve tasarruf konularında farkındalık yaratılması konularında eğitimleri ve çeşitli destekleri var.

Sonuç olarak; üçüz dönüşüm bakımından STK'lar, özel sektör, kamu işbirliğinin yanında bireysel çabalar da oldukça önemli. Hiç kimse kendi üzerindeki sorumluluğu birbirine atmadan hep birlikte geleceğin dünyasını inşa edebiliriz.

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı

Hem iklim kriziyle mücadele hem iklim krizinin sonuçları bakımından daha fazla etkilenmeye açık olan kadının yeşil dönüşüm sürecinde rolü nedir, bu rol nasıl güçlendirilebilir?

Bahar Güçlü

İklim değişikliği ile mücadele hedeflerine varacak olan ekonomilerin şekillendirilmesinde ihtiyaç duyulacak olan politika araçları, sadece ülkelerin kendi ekonomilerini dönüştürmek için değil uluslararası ekonomiyi, ticareti, finansmanı, yatırımları değiştirecek araçlardan, standartlardan, mevzuatlardan bahsediyoruz. Yeni dönemin katma değerli ürünlerini üretebilme, bunların teknolojilerine hakim olma anlamında dünyanın gelişmiş ülkeleri yarışa başlamış durumda.

Kadınlar iklim krizinden en çok etkilenen kırılgan gruplar arasında yer alıyor. İklim değişikliği ile mücadelede planlı dönüşüm süreci aynı zamanda fırsatları içinde barındırıyor. Bu sürecin kapsayıcı ve adil şekilde gerçekleştirilmesi gerekiyor ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması da adil dönüşüm sürecinin bir parçası. Bugün yeşil işlerin %72'si erkekler tarafından yapılıyor. Dahası, dijital becerileri olanların %81'i erkek. Dolayısıyla bu önümüzdeki yıllarda gerçekleşebilecek olan ciddi bir cinsiyet dengesizliğine işaret ediyor. Adil dönüşüm sürecinde kız çocuklarının mühendislik, bilgi-iletişim teknolojileri, yapay zekâ gibi alanlara yönlendirilmesi bu bakımdan önem arz ediyor.

Prof.Dr. Esra Yüksel Acı

SKD Türkiye'nin uzun yıllardır sürdürülebilir kalkınma konusunda şirketlere rehberlik etmek gibi önemli bir misyonu var. Üyesi bulunduğunuz Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi'nin gıda ve doğa, insan ve toplum temalarıyla toplumsal cinsiyet eşitliğini ilişkilendirdiğini görüyoruz. SKD Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma göstergesi olarak cinsiyet eşitliğine yönelik çalışmalarından bahsedebilir misiniz?

Ebru Dildar Edin

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, sürdürülebilirlik adına aksiyon almak isteyen 37 farklı sektörden 153 üye şirkete sahip bir sivil toplum kuruluşu. Bu şirketler ülkenin GSYİH'sinin %28'ini üretiyor ve 1,1 milyon kişiye istihdam sağlıyor. SKD Türkiye iş dünyasına sürdürülebilirlik konusunda referans olan bir kuruluş. Bunun iki örneğini verebiliriz; biri Fransız Kalkınma Ajansı ve Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'nın destekleriyle hayata geçirdiğimiz Eşit Adımlar Platformu. Kadın-erkek eşitliğinin önemini vurgulayan bu platform, fırsat eşitliği ile ilgili güncel gelişmeler ile şirketlerin iyi uygulamalarını paylaşıyor. Diğer örnek ise KPMG ile gerçekleştirdiğimiz İşin Geleceği ve Kadın İstihdamı Projesi. Cinsiyet eşitliğine yönelik geliştirilen bu projede şirketlerin mevcut kadın yetenek havuzları, dijitalleşme ile ilgili yetkinlikleri tespit ediliyor ve insan kaynakları departmanları için bir kılavuz oluşturuluyor. Cinsiyet eşitliğini sağlayan ve kapsayıcılığı gerçekleştiren şirketlerde hem çalışan devir dönüşümü daha düşük oluyor hem de bu şirketler nitelikli personelleri ellerinde tutarak yetenek takımları ile mevcut kaynaklarını çok daha verimli kullanıyor.

